

EDITORIÁL

Rastie minimálna mzda. Je to hrozba pre Slovensko?

Už niekoľko rokov sa u nás významne zvyšuje minimálna mzda. Zamestnávateľom sa to pochopiteľne nepáči. Určite by bolo pre nich lepšie, keby zamestnanci pracovali za čo najnižšiu mzdu. Ale práca musí byť zdrojom príjmu a nie chudoby. Rozdiel medzi minimálnou mzdou a životným minimom musí byť významný, aby nezamestnaní mali záujem pracovať (aj po zohľadnení cestovného atď.).

Stretávame sa s názorom, že rast miezd je katastrofa, pretože zamestnávateľia budú musieť kvôli vysokým mzdám, daniam a odvodom prepúšťať a narastie nám nezamestnanosť. My však v ekonomike vidíme úplne opačný trend: mzdy rastú pri súčasnom náraste zamestnanosti a poklese nezamestnanosti. Tí istí zamestnávateľia, ktorí sa sťažujú na vysoké náklady práce súčasne poukazujú na nedostatok vhodných pracovných síl.

Zaťaženie mzdami, daňami, odvodmi nie je na Slovensku vysoké. Ak berieme do úvahy sadzby daní a položky daňového základu, potom je daňové zaťaženie nižšie ako európsky priemer. Čo sa týka sadzieb odvodov, tie sú mierne nad priemerom. V konkurenčnom prostredí európskeho trhu však nie sú dôležité sadzby daní a odvodov, ale absolútne náklady. V roku 2014 celkové náklady práce (hrubé mzdy plus odvody zamestnávateľov) činili na Slovensku 9,7 eur. Priemer Eurozóny činil 29,2 eur a v Rakúsku 31,5 eur. Slovinci vôbec nie sú pre našich zamestnávateľov drahí a pri raste miezd 3% za rok dlho ani nebudú.

Slovenské náklady práce však začínajú byť trochu vyššie ako tie v Česku, Maďarsku a Poľsku. Hrozí nám preto odchod investorov? Ako ktorých. Sú odvetvia s nízkou pridanou hodnotou (textilky, výroba obuvi), ktoré už dávno nedokážu konkurovať lacným tovarom z východnej Ázie. Bude správne, keď tieto odvetvia zo Slovenska odídu.

Zánik odvetví s nízkymi mzdami zvýši produktivitu práce, pretože donúti zamestnávateľov orientovať sa viac na technologické inovácie, ktoré zvyšujú produktivitu práce, čo je správny trend. V konkurenčnom európskom prostredí bude vyhrať nie ten, kto ponúkne najnižšie náklady práce, ale ten kto investuje do inovácií a výskumu. Treba sa ale zamyslieť aj nad skutočnosťou, či sa má zvýšiť len najnižšie pásmo minimálnej mzdy, alebo všetky pásma minimálnej mzdy zvýšenie ochoty pracovať, rast len najnižšieho pásma minimálnej mzdy je lepším riešením.

Ing. Vladimír Baláž, PhD., DrSc

HEADLINES

Ukázkový podvod aj s nadstavbou

Jedného pekného letného dňa sa ku mne dostala požiadavka na preverenie emailu s návrhom na podozrivý obchod s akciami v tomto znení: "Sierra Holdings vie predat' Vašu pozíciu v Energex Industries Corp. (IPO) prevzatím obchodu iného klienta. Musíme predat' 125 tis. akcií Energex za 1,50€, celkom 184 688€ a musíme kúpiť 2500 akcií BMW za 80€, celkom 203 tis. €. Rozdiel 18 313€ musí byť doplatený. (viac na str. 2)

Čo nám vláda ešte vymyslí?

Začiatkom leta bola daná do medzirezortného pripomienkového konania novela Zákona o dani z príjmov. Predložený návrh spôsobil vášnivú diskusiu a tvrdý odpor predovšetkým v navrhovanom zdaňovaní dividend a ostatných podielov na zisku. Celkovo bolo vznesených 223 pripomienok, z toho 123 zásadných. Akceptovaných bolo 60 pripomienok, z toho 14 zásadných. Medzi akceptovanými pripomienkami boli pripomienky typu - doplnená dvojbodka, opravená tlačová chyba a pod. (viac na str. 3)

Zmeny v daniach. Čo prinesú a komu?

Ministerstvo financií predstavilo návrh štátneho rozpočtu, ktorý zapracúva významné zmeny v daňovom systéme. Väčšina zmien sa týka podnikov a budú znamenať zvýšenie daňovej záťaže. Celkový dopad týchto zmien bude pozitívny pre štátny rozpočet a negatívny pre podnikateľský sektor. (viac na str. 4)

POHĽAD PRÁVNÍKA

Zviaže vláda veriteľom ruky pri exekúciách?

Požičali ste niekomu peniaze a nevrátil vám ich? Spoliehate sa, že exekúcia vám zabezpečí náhradu? Moc sa neradujte. Podľa zverejnených zámerov sa vláda chystá novelizovať Exekučný poriadok a spôsob, akým to plánuje urobiť, sa nedá nazvať inak ako milový krok späť. Postavenie veriteľa (oprávneného v exekúcii) sa výrazne oslabí, naopak dlžníci (povinní v exekúcii) sa môžu tešiť. V medzirezortnom pripomienkovom konaní (MPK) bolo k návrhu vznesených viac ako 1 000 pripomienok. Konečná podoba návrhu zatiaľ nie je známa.

Vzhľadom na naše skúsenosti s prácou exekútorov môžeme konštatovať, že dobrý exekútor je polovica úspechu, najmä ak si vie v mori rôznych prekážok poradiť a dostať sa na kobyľku povinným, ktorí sú si dnes dobre vedomí svojich práv. Je pochopiteľné, že každý vlastník pohľadávky si vyberá pre spoluprácu exekútora, s ktorým má dobrú skúsenosť.

Jednoznačným krokom späť bude systém náhodného pridelovania exekúcií súdnym exekútorom, ktorý má byť realizovaný na regionálnom princípe.

Lebo priznajme si, ak sa exekútor rozhodne, že niečo náhodou pokazí, zdrží, zle doručí alebo vyzradí vopred povinnému, ťažko mu to dokážete a škody sú nevratné.

Preto za najväčší krok späť jednoznačne považujeme systém náhodného pridelovania exekúcií súdnym exekútorom. Niečo na spôsob automatického výberu sudcov na súdoch. Exekútora si nebude môcť vybrať oprávnený (veriteľ), ale pridelí mu ho Okresný súd v Banskej Bystrici, ktorý bude ako jediný na Slovensku vybavovať agendu exekúcií. Možnosť oprávneného dosiahnuť zmenu exekútora bude takmer vylúčená, pokiaľ exekútor opakovane alebo závažne neporuší povinnosti ustanovené zákonom.

Náhodný výber exekútora má byť realizovaný na regionálnom princípe. Vybraný bude exekútor so sídlom v obvode kraja, kde má povinný bydlisko, sídlo, miesto podnikania. V rámci daného územného obvodu majú byť exekútorom vecí pridelované

rom vecí pridelované rovnomerne podľa výšky a povahy vyháňaného nároku a podľa počtu neskončených vecí. Inak povedané, každému exekútorovi, bez ohľadu na personálne a technické vybavenie jeho kancelárie a bez ohľadu na jeho spoľahlivosť a úspešnosť, sa plánuje pridelovať rovnomerný počet prípadov. A potom, že exekútorská činnosť je slobodné povolanie. Významnou komplikáciou bude sťažná komunikácia medzi veriteľom a exekútorom, pretože veriteľ bude musieť administratívne riešiť množstvo rôznych exekútorských úradov po celom Slovensku, hoci doteraz spolupracoval s malým počtom overených osôb.

Aby bola ochrana povinných ešte väčšia, návrh počíta s tým, že už začatú exekúciu zastaví exekútor svojím rozhodnutím, ak nastanú podmienky definované zákonom. A to bez ohľadu

na to, že veriteľ do získania exekučného titulu a do samotnej exekúcie spravidla investoval nemalé prostriedky. U povinného - právnickej osoby má byť dôvodom zastavenia exekúcie, ak sa do jedného roka od začatia exekúcie alebo od posledného zexekvovania majetku nepodarilo zistiť majetok, ktorý by mohol byť postihnutý exekúciou, a ktorý by stačil aspoň na úhradu trov v rozsahu základného predavku na trovy exekúcie. Pri nemajetnosti právnických osôb sa navyše navrhuje výmaz povinného z obchodného registra v súčinnosti s príslušným súdom.

Pri exekúcii vedenej na majetok fyzickej osoby exekútor exekúciu zastaví, ak sa do 3 rokov od začatia exekúcie alebo od posledného zexekvovania majetku nepodarilo zistiť majetok, ktorý by mohol byť postihnutý exekúciou, a ktorý by stačil aspoň na úhradu trov v rozsahu základného predavku na trovy exekúcie.

INVESTOVANIE

Ukázkový podvod aj s nadstavbou

Jedného pekného letného dňa sa ku mne dostala požiadavka na preverenie emailu s návrhom na podozrivý obchod s akciami v tomto znení: "Sierra Holdings vie predat' Vašu pozíciu v Energex Industries Corp. (IPO) prevzatím obchodu iného klienta. Musíme predat' 125 tis. akcií Energex za 1,50€, celkom 184 688€ a musíme kúpiť 2500 akcií BMW za 80€, celkom 203 tis. €. Rozdiel 18 313€ musí byť doplatený. Ale z našej dobrej vôle sme to schopní urobiť v dvoch častiach: predáme 62 500 akcií Energex za 1,50€, celkom 92 344€ a kúpime 1250 akcií BMW za 80€, celkom 101 500€, takže rozdiel bude 9 156€. Po jeho zaplatení predáme 1250 akcií BMW za aktuálnu trhovú hodnotu a použijeme tieto peniaze na prevedenie druhej časti obchodu. Veríme, že je to jasné. Prosím odpovedajte mi, aby sme sa mohli pohnúť dopredu. Váš George Edwards, viceprezident medzinárodného obchodu."

No málo komu je to na prvý pohľad jasné a najmenej samotnému klientovi poradenskej firmy Sierra Holdings, ktorý sa už mesiace snaží dostať k svojim investovaným 150 tisícom, ale namiesto toho dostáva iba takéto zmätočné informácie.

Prvé podozrenie, ktoré príde je, že zo mňa chcú vytiahnuť iba ďalšie desaťtisíce a toto nadmerné obchodovanie je zamerané hlavne na zinkasovanie vysokých poplatkov (až 1,5%). Žiaľ pravda je oveľa krutejšia, lebo celá Sierra Holdings je veľký a veľmi dobre premyslený podvod známy už viac ako 15 rokov pod menom Boiler Room Scam.

Boiler Room je názov hollywoodskeho filmu z roku 2000, ktorý aj u nás bežal ale pod menom Riziko. Dej sa točí okolo nového obchodníka brokerskej firmy, ktorý pracuje v hlučnej kancelárii plnej telefonistov (akoby v kotolni) a ponúka klientom akcie malých firiem s vidinou veľkých ziskov. Ale cena týchto akcií je buď zmanipulovaná alebo ani neexistujú. Nakoniec klienti prídu o svoje investície a obchodník je nútený spolupracovať s FBI, aby mohli byť podvodní majitelia firmy zatknutí. Žiaľ k majiteľom podvodnej firmy Sierra Holdings sa tak ľahko nedá dostať, veď presunuli svoje sídlo zo Švajčiarska do Seoulu v Korei, ale pravdepodobne to je iba schránková firma.

Sierra Holdings je veľký a veľmi dobre premyslený podvod známy už viac ako 15 rokov pod menom Boiler Room Scam.

No povedzme si úprimne, aký je to problém pre dlžníka tváriť sa jeden, resp. tri roky, že nič nemá, najmä ak sa ani exekútor nepretrhne od aktivity. Ak vám súd prideli neschopného exekútora, tak po uplynutí relatívne krátkeho času vám váš dlžník s úsmevom nezaplatí nič. A vy samozrejme zaplatíte trovy exekúcie.

Novinkou bude tiež výlučne elektronické podávanie návrhov na začatie exekúcie do elektronickej schránky súdu, a to prostredníctvom na to určeného elektronického formulára. Návrh bude musieť byť podpísaný zaručeným elektronickým podpisom a listiny, ktoré je potrebné pripojiť k návrhu na vykonanie exekúcie, sa tiež budú podávať elektronickými prostriedkami. Čiže pre veriteľov, ktorí nemajú dátovú schránku ani zaručený elektronický podpis bude jediným riešením požiadať o podanie návrhu na vykonanie exekúcie ktoréhokoľvek exekútora, samozrejme za poplatok. Takto vybraný exekútor bude len zástupcom oprávneného pre

doručovanie písomností do vydania poverenia na vykonanie exekúcie, ale s exekúciou inak nebude mať nič spoločné.

Návrh zákona obsahuje rôzne nezmysly, ktoré nemajú nič spoločné so zefektívnym exekúcií, napr. nemožnosť vymáhať príslušenstvo, ktoré k pohľadávke prirastie po podaní návrhu na vykonanie exekúcie alebo evidentne retroaktívne prechodné ustanovenie o tom, že aj exekučné konania začaté pred 1.1.2017 budú podliehať povinnému zastaveniu exekúcie exekútorom vo vyššie uvedených prípadoch.

Opísané zmeny sú len zlomkom navrhovanej úpravy, preto je potrebné si počkať na výslednú podobu návrhu a veriť, že „kompetentní“ si vezmú pripomienky verejnosti k srdcu.

Mgr. Danica Kozáková
kozakova@sevis.sk

cou Googlu, ale iba keď som tam dodal slovíčko Scam. Získal som varovania v rôznych blogoch a diskusiách pred týmto typom podvodu aj spolu s menom George Edwards.

Totíž samotná web stránka www.sierraholdingsworldwide.com vyzerá veľmi dôveryhodne, čo mi bolo dokonca potvrdené viacerými internetovými aplikáciami, ktoré sa špecializujú na odhaľovanie falošných web stránok. Našťastie som pokračoval v hľadaní aj po desiatom výsledku a Sierra Holdings sa objavila na viacerých čiernych listinách. Jedna z nich pod menom www.globalinvestoralerts.org dokonca ponúka online právnu pomoc na vymáhanie spreneverených peňazí, tak som už mal pre klienta aj napísané v maile riešenie, aby sa na nich obrátil, veď sa mi zdali na to dostatočne kompetentní.

Ale pozor, radšej never nikomu na internete. Nedalo mi to a v jednej diskusii som našiel obeť tohto falošného právneho poradenstva, ktorí vynaložili tisíce dolárov na ich poplatkoch bez toho, aby dosiahli akékoľvek riešenie svojho finančného podvodu. Jedinou mojou radou teda nakoniec zostalo obrátiť sa na svojho vlastného právnik a so silnou obavou, že peniaze sú aj tak nenávratne stratené.

K tomuto zisteniu ma dovedlo následné pátranie po finančných tokoch. Sierra Holdings má otvorený účet v HSBC Bank Hong Kong, ktorej účty sú často používané na rôzne podvody nielen s akciami, ale aj napr. s dodávkou tovaru z Číny. Sťažností je síce dosť, ale očividne sa s tým nedá nič robiť, keďže jeden z nedávnych podvodov v HSBC, ktorý sa dostal aj do novin, iba ukázal inkompetenciu regulátorov v Hong Kongu.

Ing. Dávid Lapin
lapin@sevis.sk

Čo nám vláda ešte vymyslí?

Začiatkom leta bola daná do medzirezortného pripomienkového konania novela Zákona o dani z príjmov. Predložený návrh spôsobil vášnivú diskusiu a tvrdý odpor predovšetkým v navrhovanom zdaňovaní dividend a ostatných podielov na zisku. Celkovo bolo vznesených 223 pripomienok, z toho 123 zásadných. Akceptovaných bolo 60 pripomienok, z toho 14 zásadných. Medzi akceptovanými pripomienkami boli pripomienky typu - doplnená dvojbodka, opravená tlačová chyba a pod.

Musím povedať, že zásadné pripomienky dotknutých skupín subjektov (AZZZ, Klub 500, SKDP a ďalších) boli pripomienkujúcimi veľmi kvalitne vysvetlené a zdôvodnené. Zamietavá reakcia predkladateľa typu „Navrhovaná úprava je nad rámec návrhu zákona“ pôsobí veľmi stroho až arogantne. Človek má občas pocit,

že pripomienkové konanie je pre predkladateľa iba nutným zlom a v konečnom dôsledku „psy štekajú, ale karavána ide ďalej“.

Dividendy a ostatné podiely na zisku vyplácané majiteľom, štatutárnym zástupcom a zamestnancom sú dlhodobou trňom v oku našim najvyšším predstaviteľom. Zavedenie zdravotných odvodov z vyplatených podielov na zisku od roku 2011 bolo prvou neštandardnou aktivitou na získanie zdrojov do štátneho rozpočtu, ale týkalo sa len podielov na zisku vytvoreného a následne vyplateného v príslušných rokoch.

Podľa aktuálneho návrhu zákona chce vláda 15%-ami zdaňovať príjmy z dividend vyplatené fyzickým osobám po 1.1.2018 zo všetkých doteraz nerozdelených ziskov.

Podľa aktuálneho návrhu zákona chce vláda 15%-ami zdaňovať príjmy z dividend vyplatené fyzickým osobám po 1.1.2018 zo všetkých doteraz nerozdelených ziskov. Podľa názoru všetkých dotknutých subjektov je takýto návrh retroaktívny, nakoľko v čase vzniku disponibilného zisku na výplatu dividend (resp. iných podielov na zisku) platilo, že výplata podielu na

zisku je nedaňovým príjmom, prípadne po roku 2010 sa na ňu vzťahuje príslušný odvod do zdravotnej poisťovne. Predkladateľ je však toho názoru, že sa nejedná o retroaktivitu, nakoľko o výplate podielu na zisku ešte nebolo rozhodnuté a v čase rozhodnutia o výplate už bude platiť navrhované znenie zákona.

Keď predkladateľ dáva návrh na zdaňovanie podielov na zisku, tak by to bolo logické, keby platilo, že daň sa platí z vyplatených podielov na zisku vytvorených po 1.1.2017 a vyplatených po 1.1.2018. Prícom pre vyplatené podiely z predchádzajúcich období by platilo

doterajšie znenie, t.j. zo ziskov vytvorených v rokoch 2004 - 2010 by sa neplatili dane ani odvody, zo ziskov vytvorených v rokoch 2011 - 2016 by sa platili príslušné odvody a zo ziskov vytvorených od roku 2017 by sa platila 15% daň.

Je jednoznačné, že obchodné spoločnosti postupne vyčerpajú možnosti vyplácať podiely na zisku z rokov 2004 - 2010, nakoľko tieto zdroje sú obmedzené. Následne budú vyplácať podiely na zisku z rokov 2011 - 2016, čím by poskytovali dodatočné zdroje zdravotným poisťovniam a po vyčerpaní týchto už budú vyplácať aj z nových ziskov.

Myslím si, že takýto kompromis by bol prijateľný pre všetky zainteresované strany, ale musela by byť ochota k dohode aj zo strany predkladateľa. Samozrejme toto neplatí len pri tomto bode novely zákona o dani z príjmov, ale aj pri iných návrhoch zákonov.

Často sa naši štátni úradníci opierajú o tvrdenia, že napr. v Škandinávii platia fyzické aj právnické osoby oveľa vyššie dane a platia ich ochotne, naproti tomu u nás sa subjekty snažia minimalizovať svoje daňové povinnosti. Škoda, že pri tom zabúdajú na fakt, že človek (alebo firma) ochotne zaplatí dane a odvody keď vie, že budú účelne využité a prinesú prospech aj jemu.

Ing. Danica Michalková
michalkova@sevis.sk

ZAÚJIMAVOSTI

Prečo americké nehnuteľnosti?

Trh amerických bytových nehnuteľností je investícia, ktorá obsahuje mnoho príjemných rozdielov oproti nám známemu slovenskému trhu. V Amerike je bežné kupovať a predávať nehnuteľnosti, ktoré sú plne obsadené a nájomníci pravidelne platia nájomné. Flexibilita nákupov a predajov amerických potenciálnych kupcov sa neobmedzuje iba na štát, ale na celé Spojené štáty, čo tvorí dobrý základ pre dobrú likviditu investície. Nehnuteľnosť sa pritom kupuje vždy vrátane správcu, ktorý sa stará o to, aby bola nehnuteľnosť stále plne obsadená, pričom správca je možné kedykoľvek vymeniť.

Americké poisťovacie štandardy sa odlišujú od slovenských hlavne v cenách poistenia, ktoré sú niekoľkonásobne vyššie, ale americké poistenie zároveň poskytuje možnosť nadhodnotenia nehnuteľnosti takmer ľubovoľným spôsobom. Ak si kúpite jednu bytovú jednotku v hodnote 25 000 USD a chcete ju poistiť na 35 000 USD, tak s tým poisťovňa nebude mať žiaden problém a vy si tak zabezpečíte ochranu a bezpečnosť vašej investície.

Ďalšou odlišnosťou oproti slovenskému trhu je ochrana vlastníkov nehnuteľnosti. Nie je potrebné totiž hľadať žiaden náhradný nájom v prípade delikvencie a neplatenia nájomníkov. Ak nájomník neplatí, máte možnosť ho jednoducho poslať preč bez ďalších starostí.

Na nákup bytových jednotiek je možné čerpať úver v banke, pričom bankové domy vedia poskytnúť financovanie až do výšky 75% zo sumy nákupu. Toto umožňuje investorom zabezpečiť návratnosť vlastného kapitálu už na úroveň 5 rokov. Celé riziko po tomto období vie prebrať na seba banka.

Zdaňovanie výnosov z nehnuteľností podlieha zákonom v jednotlivom štáte. Výhoda amerického daňového zákona je to, že je možné si do nákladov dať čokoľvek, čo potrebujete na správu nehnuteľnosti alebo vaše živobytie. Akékoľvek vaše osobné výdaje, ktoré máte, či už letenky, ubytovanie, energie, dane, poistenia, poplatky správcovi, kosenie trávnikov alebo aj osobné výdavky spojené so stravou, či cestovaním si môžete dať do daňového priznania a budú vám uznané a znížite si tak daňový základ.

A čo nehnuteľnosti so štátnou podporou?

Je možné kúpiť taktiež nehnuteľnosti na trhu, ktoré tak ako u nás sú štátom podporované a nájomníci tak dostávajú dotáciu viac než 200 USD mesačne na nájomné. Samozrejme nevýhodou týchto nehnuteľností je väčšie opotrebenie kvôli vandalizmu alebo kvôli nízkej starostlivosti nájomníkov. Väčšinu týchto rizík však na seba preberá poisťovňa alebo správca nehnuteľnosti.

Ako dlho trvá akvizícia nehnuteľnosti?

Na nákup nehnuteľnosti je potrebný sumár

povolení, licencií a previerok, ktoré je nutné vykonať a zabezpečiť. Ak do procesu dostaneme aj banku, celkový čas sa tak môže vyšplhať až na 3 mesiace. Treba však poznamenať, že klient vždy platí iba za hotovú prácu, a tak sa o svoje financie báť nemusí.

Čo môže byť lákavé na tejto príležitosti?

Niektoré bytové domy sa predávajú s 90% obsadenosťou nájomníkov a pravidelnou mesačnou rentou od prvého mesiaca nákupu, čo môže byť lákavé. Návratnosť celkovej investície sa pohybuje na úrovni od 8 do 10 rokov bez čerpania úveru. V návratnosti však nie je započítaný pohyb cien nehnuteľnosti a kurzový rozdiel.

Na americkom realitnom trhu sa dajú nájsť príležitosti v rozsahu od 80 tis. do 3 mil. USD na jednu nehnuteľnosť. Tie obsahujú hlavne jednoizbové bytové jednotky, ktoré sú ľahko prenajateľné a cena za prenájom nepresahuje 600 USD na mesiac. Priemerná cena takejto bytovej jednotky sa pohybuje na úrovni 35 000\$.

Upozornenie: Tento článok nemá povahu investičného odporúčania.

Zmeny v daniach. Čo prinesú a komu?

Čo sa chystá?

Ministerstvo financií predstavilo návrh štátneho rozpočtu, ktorý zapracúva významné zmeny v daňovom systéme. Väčšina zmien sa týka podnikov a budú znamenať zvýšenie daňovej záťaže.

Na strane príjmov štátneho rozpočtu ide o tieto opatrenia:

- Zavedenie dividendovej dane
- Vyššie dane z tabaku a hazardu
- Vyššie odvody pre regulované odvetvia

Na druhej strane štát podnikateľom niektoré dane aj zníži. Pripravuje sa:

- Zrušenie daňových licencií
- Zníženie dane z príjmu právnických osôb

Tabuľka 1: Dopady zmien na štátny rozpočet

	2017	2018	2019
Daň z dividend	0,0	226,2	240,4
Zrušenie zdravotných odvodov z dividend	0,0	-18,7	-19,9
Predĺženie OO v regulovaných odvetviach	76,0	76,0	76,0
Vyšší odvod pre banky	61,7	64,8	66,7
Vyššia daň z tabakových výrobkov	32,3	32,5	68,4
Vyššie dane z hazardu	10,0	10,0	10,0
Rušenie daňových licencií	0,0	-72,0	-69,0
Sadzba DPPO z 22% na 21% (od 1.1.2017)	-132,0	-141,0	-153,0
Spolu	48,0	177,8	219,6

Zdroj: Ministerstvo financií SR a Inštitút finančnej politiky.

Celkový dopad týchto zmien bude pozitívny pre štátny rozpočet a negatívny pre podnikateľský sektor.

Daň z dividend a sadzba dane z príjmu

Nepochybne najvýznamnejšou zmenou bude zavedenie dane z dividend. Daň z dividend je úplne štandardná daň, ktorú aplikujú takmer všetky vyspelé krajiny sveta. Nemusí sa nám to prirodzene páčiť, ale je to tak. Vo väčšine krajín je daň z dividend totožná s daňou z príjmu, ktorá je navyše progresívna.

V USA sa napríklad horná sadzba dane z dividend šplhá k 40%. Vo Veľkej Británii je to 10% až 36,1%, v Nemecku 26,4% a vo Francúzsku od 30% do 60%. Nórsko a Belgicko uplatňujú daň z dividend na úrovni 27%. Aj naši susedia zdaňujú dividendy: Rakúsko má daň z dividend 25%, Poľsko 19%, Česko a Maďarsko 15%.

Na úroveň 15% nastavilo daň z dividend aj Slovensko. Naša krajina bola v zdaňovaní dividend dosiaľ unikátom. Z dividend sa platili len zdravotné odvody a to iba do výšky základu 50 tisíc eur. Tento spôsob zdanenia dividend favorizoval veľké firmy a multinacionálne spo-

ločnosti, pre ktoré bol základ 50 tisíc eur zaneďbateľnou položkou. Naopak, znevýhodňoval malé firmy a živnostníkov.

Pokiaľ sa štátu podarí vyberať daň z dividend ako to očakáva, bude to pre štátnu kasu veľký prínos. Najviac by vybral od multinacionálnych monopolov, ktoré transferujú svoje zisky zo Slovenska domov. V rokoch 2004-2015 odišlo zo Slovenska viac ako 27,62 mld. eur vyplatených dividend. Keby sa zdaňovali sadzbou 15%, vláda by teoreticky získala 4,14 miliárd eur na dani. Samozrejme treba brať do úvahy zmluvy o zabránení dvojitého zdanenia a kreatívne účtovníctvo veľkých firiem.

Daňové licencie

Na Slovensku máme asi 180 tisíc firiem – právnických osôb. Dlhé roky veľká časť týchto firiem neplatila žiadne dane. Presvedčali štát, že jediným cieľom podnikania je dosahovať stratu. Tento štýl „podnikania“ viedol k tomu, že novela zákona o dani z príjmov zaviedla od 1.1.2014 minimálnu daň z príjmov pre právnické osoby (tzv. „daňovú licenciu“). Toto nepochybne nepopulárne opatrenie malo pozoruhodný účinok na ziskovosť firiem.

- Ešte za rok 2013 tvrdilo 39,4% firiem, že sú v strate, a ďalších 16,2% vykázalo nulový zisk.
- Po zavedení daňových licencií sa ziskovosť firiem akoby zárazkom zmenila. Nulovú povinnosť vykázalo už len 15,9% firiem v roku 2014 a 10,5% v roku 2015.
- Daň nulovú alebo nižšiu ako 960 eur priznalo 80,0% firiem v roku 2014 a 62,2% v roku 2015.
- Vykázaný zisk stúpol zo 4,7 miliardy eur v roku 2013 na 7,4 miliardy eur v roku 2015.

Tabuľka 2: Daň z príjmu právnických osôb zaplatená slovenskými firmami

	2014	2014	2015	2015
Zaplatená daň	Počet firiem	Suma dane (mil. €)	Počet firiem	Suma dane (mil. €)
Záporná a nulová daň	28249	-119,3	18 732	-11,9
1 € až 479 €	5 107	0,9	4 308	1,0
480 €	30 560	14,7	33 205	16,0
481 € až 959 €	11 144	6,7	11 087	7,3
960 €	42 183	40,5	43 846	42,1
961 € až 2879 €	24 827	37,2	26 588	42,8
2 880 €	4 202	12,1	4 355	12,5
Väčšia ako 2880 €	31 245	2 462,8	36 713	2 371,6
Spolu	177 517	2 574,9	178 834	4 520,2

Zdroj: Databáza firmy Finstat

Daňové licencie teda nepochybne zlepšili daňovú disciplínu firiem. Návrh novely zákona na zrušenie daňových licencií je z tohto hľadiska nesprávny, pretože pomôže viac nepoctivým firmám ako poctivým. Tým poctivým mohol štát miesto zrušenia daňových licencií znížiť sadzbu DPPO z 22% nie na 21% ale na 20%.

Ako určitý cukrík štát ponúka firmám zníženie dane z príjmu právnických osôb (DPPO) z 22% na 21%. Očakávané úspory podnikateľov zo zníženia DPPO však budú nižšie ako náklady na daň z dividend.

Pri zaplattených daniach si všimnime ešte jednu vec. Väčšie dane ako je nevyhnutné pri danom obrate priznalo 17,6% firiem v roku

2014 a 20,5% v roku 2015. Tieto firmy zaplatili 95,7% celkovo zaplatenej DPPO v roku 2014 a 94,7% v roku 2015.

Pre štátny rozpočet je však úplne najdôležitejší malý počet veľkých firiem. Napríklad dvadsiatka najväčších firiem zaplatila v roku 2015 až 36% celkovej DPPO na Slovensku. Automobilky, telekomy, banky, poisťovne, Slovnaft a Eustream sú najväčšími „dojnymi kravami“ pre štátny rozpočet.

Z tohto uhla sa treba pozerať aj na zvýšenie odvodov pre regulované odvetvia. Pôsobí v nich malý počet firiem, ktoré však tvoria obrovský príjem. Pre finančnú správu je omnoho efektívnejšie sústrediť sa na firmy v regulovaných odvetviach, ako naháňať tisícky „eseročiek“ pre nezaplattenú daň vo výške pár stovák eur.

Čo máme chcieť od štátu?

Každý podnikateľ by si prial nulové dane a pokoj od štátu. Je to pekná predstava, ale neudržateľná v procese demografickej zmeny. Slovensko prudko starne a stále viac peňazí musí dávať na dôchodky a zdravotnú starostlivosť. Ľudový recept znie, „odstránime korupciu a peňazí bude dosť aj na dôchodky aj na zdravie“. Smutná pravda je, že už dnes je objem výdavkov na dôchodky (11 miliárd eur) omnoho vyšší ako všetky úplatky vo verejnom sektore.

Ak budeme chcieť udržať aspoň súčasný štandard dôchodkov a zdravotnej starostlivosti, budeme musieť vyberať ešte viac daní ako dnes. Máme však aj právo žiadať od štátu za vyššie dane aj kvalitnejšie služby. Nechceme sa stretávať s arogantnými úradníkmi a nekonečnými byrokratickými lehotami na vybavenie žiadostí. Chceme, aby sa naše žiadosti vybavili cez internet za pár dní, tak ako je to vo vyspelých krajinách bežné. Nechceme vysedávať v čakárni u lekára a doprosovať sa zdravotných výkonov. V tomto smere musí štát ešte veľa urobiť, aby sme mali pocit, že dostávame hodnotu za peniaze. Mimochodom „Hodnota za peniaze“ je program, ktorý pripravilo Ministerstvo financií. Mal by sa sústrediť na revízie výdavkov v zdravotníctve, doprava a informatizácii. Nerobme si ilúzie o tigrých skokoch, na Slovensku sa veci dejú pomaly. Dôležité je, aby sa naozaj diali.

Ing. Vladimír Baláz, PhD., DrSC
balaz@sevis.sk